

היסטוריה // ממלכתי

קהילת ביתא ישראל: שורשים, היסטוריה, תרבות ומנהגים // חט"ב

מספר שיעורים מומלץ: 2

כתיבה:	מייה בן יאיר
קראו והעירו:	ד"ר ווביט מנגיסטו גב' שושנה בן דור
עריכת לשון:	מר שמואל ילמה
עיצוב גרפי:	מיטל שרף גלית סבג "טו דו דיזיין"

1. נושא השיעור

קהילת ביתא ישראל: שורשים, היסטוריה, תרבות ומנהגים.

2. רציונל לבחירת הנושא

בכיתות ז', לקראת כתיבתה של עבודת שורשים, חשוב לחשוף את התלמידים לשורשים ולהיסטוריה של קבוצה משמעותית בחברה הישראלית. בדרך זו ייחשפו התלמידים לדגם של חקר שורשים היסטוריים; דגם שבו יוכלו להיעזר בעת שיעסקו בחקר שורשי משפחתם. חקר שורשיו של אדם יש בו יותר מעיסוק בהיסטוריה של הקהילה. יש בו, כמובן, גם התייחסות למאפיינים תרבותיים ולמנהגים שונים. לפיכך מומלץ להשתמש במצגות המצורפות, המתארות את ההיסטוריה של קהילת ביתא ישראל.

3. מטרות מעשיות

- **בתחום התוכן:** הכרת ההיסטוריה, השורשים, המורשת והתרבות של יהודי אתיופיה, בדגש על הקשר הייחודי של קהילת יהודי אתיופיה לארץ ישראל. המנהיגות הרוחנית והחילונית, הכמיהה לירושלים, המסורת שבעל פה, המסע לסודן.
- **בתחום הערכי:** הבנת חשיבותה של הרב-תרבותיות כמרכיב המעשיר את כלל החברה; חינוך לסובלנות, קבלת האחר והכרתו. השלמת הסיפור הישראלי ומקור השראה לקהילות אחרות.
- **בתחום המיומנויות:** מיון מידע לקטגוריות שונות: תרבות, מנהגים, היסטוריה ושילובם של החומרים אלו באלו.

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

4. מושגים מרכזיים בשיעור

ממלכת אקסום
ביתא ישראל
המלכה יהודית
שפת הגעז
מנהיגות הקייסים,
השמגלוץ,
ירוסלם, אבא מהרי
יוסף הלוי
אליאנס
ד"ר יעקב פייטלוביץ
יונה בוגלו
מבצע משה
מבצע שלמה
חג הסיגד
רב-תרבותיות
המסע לסודן
פרדה זזאו אקלום

5. משאבי למידה

לתלמיד - מצגות מצורפות.

1. [שורשי קהילת ביתא ישראל](#)
2. [ציוני דרך בהיסטוריית קהילת ביתא ישראל](#)
3. [קשרי יהדות העולם עם קהילת יהודי ביתא ישראל](#)
4. [ראשית הציונות בקהילת יהודי ביתא ישראל](#)
5. [עליות קהילת ביתא ישראל לארץ מאמצע המאה הקודמת](#)
6. [מנהיגים רוחניים של קהילת ביתא ישראל](#)
7. [חג הסיגד](#)

חומר עזר מומלץ למורה:

פעמים 58, מסע יוסף הלוי הדו"ח המלא תולדות יהודי אתיופיה, מכון יד בן צבי .

יצחק גריננפלד, (2011), מחקרים בתולדות יהודי אתיופיה

מנחם, ו' (1989), מעבר לנהרי כוש יהודי אתיופיה והעם היהודי

הגר סלמן (ע), אתיופיה: קהילות ישראל במאה התשע-עשרה והעשרים, מכון יד בן צבי ומשרד החינוך

6. הערכה

מטלת סיכום - מה למדת על קהילת ביתא ישראל

7. מהלך שני השיעורים

10 דקות: מבוא קצר של המורה והצגת עיקרי מהלך השיעור.

40 דקות: עבודה משותפת על המצגות המצורפות.

20 דקות: דיון כיתתי -

- האם מעניין אותי להכיר את תולדות הקהילה שאליה השתייכה משפחתי?
- האם מעניין אותי ללמוד על קהילות אחרות?
- האם חשוב ללמוד את תולדותיהן של קהילות שונות?
- האם נרצה לשמר את התרבויות השונות או ליצור רק תרבות אחת - "הישראלית"?
- מהם היתרונות של שימור תרבויות שונות?
- כיצד נוכל להבטיח שימור זה?

המורה יסביר את מושג "הרב-תרבותיות" תוך התייחסות לחברה מגוונת במסגרת חזון של "עם אחד, הרבה גוונים".

5 דקות: רפלקציה של התלמידים: כל תלמיד יתבקש לציין לעצמו (בכתב) שלושה דברים חדשים שלמד היום.

5 דקות: מומלץ לסיים את השיעור במשחק kahoot המאפשר לתלמידים לחזור על המידע באופן מהנה ומאתגר.

צילום: בני וודו, Cc-by-sa-3.0

